

Geirfa a Chwestiynau Cyffredin

Geirfa

- **Allbynnau** – Mae “**allbwn**” yn cyfeirio at y canlyniad diriaethol neu fesuradwy a gynhyrchir o gyflawni prosiect, menter neu strategaeth.
- **Amcanion** – Mae “**amcan**” yn cyfeirio at nod penodol, mesuradwy y mae busnes neu sefydliad yn ceisio ei gyflawni fel rhan o strategaeth neu brosiect.
- **Caffael** – Mae caffael yn cyfeirio at y broses o gael nwyddau, gwasanaethau neu waith gan ffynhonnell allanol. Mae rheolau a rheoliadau y mae’n rhaid i chi eu dilyn i sicrhau eich bod yn trin pob cwmni yn deg.
- **Cofrestr Risg** - Defnyddir cofrestr risg i gofnodi ac olrhain risgiau posibl a allai effeithio ar lwyddiant prosiect neu sefydliad. Yn ei hanfod, log yw hwn sy’n nodi ac yn asesu risgiau, amlinellu eu heffaith bosibl, ac yn cofnodi’r strategaethau neu’r camau a gymerir i’w lliniaru neu eu rheoli.
- **Cwmpas** – Mae cwmpas yn cyfeirio at ystod, neu ffiniau prosiect, neu weithgarwch penodol. Mae’n diffinio beth sydd wedi’i gynnwys a beth sydd wedi’i eithrio, er mwyn egluro ffocws a chyfyngiadau gwaith neu astudiaeth.
- **Cynaliadwyedd** - Mae cynaliadwyedd yn cyfeirio at y gallu i gynnal neu gefnogi proses neu system yn y tymor hir heb ddisbyddu adnoddau nac achosi niwed i’r amgylchedd, cymdeithas neu economi.
- **Deddf Llesiant Cenedlaethau’r Dyfodol** – Mae **Deddf Llesiant Cenedlaethau’r Dyfodol (Cymru) 2015** yn ddarn o ddeddfwriaeth yng Nghymru sy’n ceisio gwella llesiant ei phobl a’r amgylchedd yn yr hirdymor. Mae’r Ddeddf yn gosod dyletswydd ar gyrff cyhoeddus i ystyried effaith eu penderfyniadau nid yn unig ar genedlaethau heddiw ond hefyd ar genedlaethau’r dyfodol, gan sicrhau datblygiad a chynnydd cynaliadwy.
Mae’r Ddeddf yn amlinellu saith nod y mae’n rhaid i gyrff cyhoeddus weithio tuag atynt:
 - Cymru lewyrchus
 - Cymru gydnerth
 - Cymru iachach
 - Cymru sy’n fwy cyfartal
 - Cymru o gymunedau cydlynus
 - Cymru â diwylliant bywiog lle mae’r Gymraeg yn ffynnu
 - Cymru sy’n gyfrifol ar lefel fyd-eang
- **Deilliannau** – Mae “**canlyniad**” yn cyfeirio at yr effeithiau neu’r canlyniadau ehangach, hirdymor sy’n deillio o allbynnau a gweithgareddau prosiect neu fenter.
- **GwerthwchiGymru** - Mae GwerthwchiGymru yn blatfform caffael ar-lein a ddefnyddir gan sefydliadau’r sector cyhoeddus a’r sector preifat yng Nghymru i hysbysebu a rheoli cyfleoedd tendro. Mae’r platfform yn galluogi busnesu i weld ac ymgeisio am gontractau’r sector cyhoeddus, sy’n amrywio o nwyddau a gwasanaethau i brosiectau adeiladu ac ymgynghoriaeth.
- **Llywodraethu** - Mae llywodraethu yn cyfeirio at y prosesau, y strwythurau, a’r prosesau a ddefnyddir i gyfarwyddo, rheoli a dwyn sefydliadau i gyfrif. Mae’n cwmpasu’r systemau a’r arferion sy’n sicrhau bod penderfyniadau’n cael eu gwneud yn effeithiol, bod cyfrifoldebau wedi’u diffinio’n glir, a bod y sefydliad neu’r endid yn gweithredu mewn modd tryloyw, moesegol ac atebol.
- **Manteision** – Mae “**budd**” yn cyfeirio at y gwerth neu’r fantais gadarnhaol y mae sefydliad yn ei gael o ganlyniad i ymgymryd â phrosiect, menter neu fuddsoddiad.

- **Sero Net** - Mae Sero Net yn cyfeirio at y cydbwysedd rhwng faint o nwyon tŷ gwydr sy'n cael eu hallyrru i'r atmosffer a'r swm sy'n cael ei dynnu ohono. Mae cyflawni sero net yn golygu bod unrhyw allyriadau a gynhyrchir gan weithgaredd dynol, megis carbon deuocsid, yn cael eu gwrthbwysu gan nifer cyfatebol o allyriadau yn cael eu tynnu neu eu hamsugno trwy brosesau fel dal carbon, ailgoedwigo, neu arferion cynaliadwy.
- **Siart Gantt** - Defnyddir siart Gantt i ddangos llinell amser prosiect. Mae'n dangos dyddiadau dechrau a gorffen amrywiol dasgau neu weithgareddau mewn prosiect, yn ogystal â'u hyd a'u cysylltiad â'i gilydd.
- **Taliadau** - Mae'n ymwneud ag ad-dalu neu setlo rhwymedigaethau ariannol. Yng nghydestun cyllid grant, efallai y bydd angen i chi ddarparu tystiolaeth o daliad, a fyddai fel arfer yng nghydestun darparu cyfriflenni banc i brofi bod arian wedi'i wario cyn y gallwch ei hawlio.
- **Trosglwyddiadau** – Mae trosglwyddiadau yn cyfeirio at y broses o drosglwyddo cyllid neu gyllideb o un cyfrif neu gategori i un arall o fewn prosiect neu sefydliad.
- **Wedi'i dalu mewn ôl-daliadau** - Mae "Wedi'i dalu mewn ôl-daliadau" yn cyfeirio at drefniant talu lle gwneir taliad am wasanaethau neu nwyddau ar ôl iddyn nhw gael eu darparu. Yng nghydestun cyllid grant, mae'n golygu y byddwch yn derbyn y cyllid ar ôl i chi wario'r arian, nid cyn.
- **Wrth Gefn** – Gellir defnyddio arian wrth gefn i ddisgrifio cronfa (ariannol) a neilltuwyd i ddelio â sefyllfaoedd neu argyfyngau annisgwyl.

Cwestiynau Cyffredin

- **Os yw'r cwestiwn wedi gofyn am 1000 o eiriau – sawl gair ddylwn i fod yn anelu ato?**
Dylech geisio defnyddio'r holl eiriau sydd ar gael i chi – os ydych yn cael anhawster gwirioneddol, peidiwch â'i orfodi, ond os ydych wedi defnyddio llai na 50 % o'r uchafswm geiriau, dylech sicrhau eich bod wedi deall yn iawn ac wedi ateb pob elfen.
- **Sut gallaf sicrhau bod fy nghais yn sefyll allan?**
Os gallwch chi ymdrin â'r holl bynciau a grybwyllir yn y canllaw hwn, a chefnogi'ch honiadau gyda thystiolaeth ategol, mae hynny'n fan cychwyn da! Hefyd, dangoswch eich bod wedi ceisio barn ehangach ac wedi ymgysylltu ag amrywiaeth o bobl – mae hyn bob amser yn cryfhau cais.
- **Pwy o'n cwmni ddylai fod yn ysgrifennu'r cais?**
Nid yw'n gwneud llawer o wahaniaeth, cyn belled â bod y sawl sy'n ysgrifennu'r cais yn deall y prosiect a'r holl fanylion sydd eu hangen i gwblhau'r cynnig. Mae angen iddynt hefyd gael awdurdod neu gefnogaeth yr uwch dîm/gwneuthurwyr penderfyniadau i allu cwblhau a chyflwyno'r cynnig.
- **Dwi ddim yn deall cwestiwn ar y cais, beth ddylwn ei wneud?**
Yn gyntaf, gwiriwch gyda chydweithwyr neu aelodau eraill o'r grŵp i weld a oes gan unrhyw un arall fewnwelediad gwahanol. Os ydych chi'n parhau i fod yn ansicr, gwiriwch y canllawiau ysgrifennu grantiau oherwydd bydd fel arfer yn cynnwys rhagor o wybodaeth am y cwestiynau amrywiol. Os nad yw hynny'n helpu o hyd, cysylltwch â'r cyllidwr yn uniongyrchol a gofynnwch am eglurhad – peidiwch â dyfalu!
- **Mae'n ymddangos fy mod yn gymwys ac eithrio un maen prawf, a allaf barhau i wneud cais?**
Mae'n dibynnu beth yw'r meini prawf, fel arfer mae'n rhaid i chi fodloni'r holl feini prawf, ond weithiau os ydych chi'n bodloni'r holl feini prawf ac eithrio un cymharol fach - yna fe allech chi gysylltu â'r cyllidwr i egluro eich prosiect a gweld a fyddent yn derbyn y cynnig.

○ **Beth yw'r gofynion monitro os caf y cyllid?**

Bydd gan wahanol gyllidwyr ofynion monitro a phrosesau hawlio gwahanol – bydd y rhain i gyd yn cael eu hesbonio yng nghanllawiau'r cyllidwr a dogfennau ychwanegol, felly gwnewch yn siŵr eich bod yn darllen drwy'r wybodaeth honno'n glir. Os byddwch yn llwyddiannus, bydd y gofynion monitro hyn hefyd yn cael eu nodi mewn unrhyw lythyr cynnig a gewch, felly eto gwnewch yn siŵr eich bod yn gallu cydymffurfio â nhw cyn llofnodi unrhyw beth.

○ **Am ba hyd y bydd yn rhaid i mi aros i glywed a ydw i wedi bod yn llwyddiannus neu'n aflwyddiannus?**

Bydd hyn yn cael ei amlinellu yn y canllawiau grant, neu ar wefannau'r cyllidwyr. Dim ond am gyfnod penodol y mae rhai cronfeydd ar agor, a bydd ganddynt linellau amser clir. Mae eraill ar agor drwy'r flwyddyn, felly i raddau bydd yr amser ymateb yn dibynnu ar nifer y ceisiadau a dderbynnir. Fodd bynnag, os nad ydych wedi clywed yn ôl o fewn mis, gallech anfon e-bost dilynol yn gofyn am ddiweddariad.

Awgrymiadau Da

1. Deall Amcanion y Grant

- Darllenwch ganllawiau a meini prawf y grant yn ofalus.
- Aliniwch nodau eich prosiect gyda blaenoriaethau'r sefydliad ariannu, yn benodol cynaliadwyedd a datgarboneiddio.
- Pwysleisio sut mae eich prosiect yn cyfrannu at genhadaeth a chanlyniadau mesuradwy'r cyllidwr.

2. Cefnogi Honiadau gyda Data

- Defnyddiwch ddata credadwy a chyfredol i gefnogi eich cais.
- Dylech gynnwys metrigau i ddangos buddion amgylcheddol, cymdeithasol ac economaidd posibl eich prosiect.

3. Teilwra eich Cynnig

- Dylech addasu pob cynnig i'r cyfle grant penodol. Dylech osgoi iaith generig a sicrhau bod eich cais yn siarad yn uniongyrchol â meysydd ffocws y cyllidwr.

4. Arddangos Cefnogaeth Rhanddeiliaid

- Dylech gynnwys llythyrau cefnogaeth neu dystiolaeth o bartneriaethau gyda rhanddeiliaid, aelodau'r gymuned neu arbenigwyr.
- Dylech arddangos sut mae eich prosiect yn ymgysylltu â chymunedau lleol neu bartneriaid yn y diwydiant.

5. Defnyddio Llwyddiannau Blaenorol

- Os yw'n berthnasol, dylech gynnwys enghreifftiau o brosiectau neu fentrau tebyg llwyddiannus yn y gorffennol.
- Dylech arddangos llwyddiant a gallu blaenorol eich sefydliad i gyflawni.

6. Ymgysylltu â Chyllidwyr

- Os yw'r grant yn caniatáu, cysylltwch â'r corff cyllido cyn gwneud cais i holi cwestiynau neu gadarnhau disgwyliadau.
- Dylech feithrin perthynas gyda'r cyllidwr er mwyn cael dealltwriaeth well o'u blaenoriaethau.

7. Esbonio eich prosiect yn glir

- Peidiwch â thybio bod y cyllidwr yn gwybod unrhyw beth am eich rhanbarth, technoleg neu brosiect – gwnewch yn siŵr eich bod yn esbonio hyn yn briodol!
- Esboniwch hyn yn syml, a pheidio gor-gymhlethu pethau.